Stanovisko Výboru regionů k návrhu rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady, kterým se zavádí jednotný akční program v oblasti celoživotního učení

(2005/C 164/07)

VÝBOR REGIONŮ

S ohledem na návrh rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady, kterým se zavádí jednotný akční programu v oblasti celoživotního učení (COM(2004) 474 final – 2004/0153 (COD)),

S ohledem na rozhodnutí Evropské komise ze dne 15. července 2004 konzultovat Výbor regionů v této věci v souladu s článkem 265 odst. 1 a článkem 149 Smlouvy o založení Evropského společenství,

S ohledem na rozhodnutí předsedy Výboru regionů ze dne 5. dubna 2004, kterým pověřil Komisi pro kulturu a vzdělávání, aby vypracovala stanovisko k této věci,

S ohledem na návrh stanoviska CdR 258/2004 rev.2, který Komise pro kulturu a vzdělávání přijala 7. prosince 2004, (Zpravodajka: paní Christina Tallberg, členka stokholmské Okresní rady (SE-PES)

a vzhledem ke:

sdělení Komise k nové generaci programů vzdělávání a odborného vzdělávání Společenství po roce 2006 (COM(2004) 156 final)

sdělení Komise Radě a Evropskému parlamentu k Budování naší společné budoucnosti: úkoly politiky a rozpočtové prostředky rozšířené Unie pro období 2007-2013 (COM(2004) 101 final)

jednomyslně přijal následující stanovisko na svém 58. plenárním zasedání, které se konalo ve dnech 23. – 24. února 2005 (schůze dne 23. února).

Obecný kontext

Komise sestavila návrh rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady, kterým se zavádí jednotný akční program v oblasti celoživotního učení a který obsahuje řadu odvětvových/specifických programů. Jednotný program staví na současných programech Socrates a Leonardo da Vinci, na programu e-learning (elektronické vzdělávání), na iniciativě Europass a na různých opatřeních financovaných prostřednictvím akčního programu Společenství.

Návrh se zaměřuje na otázky důležité pro regionální a místní politiku, tj. pro základní úroveň, a proto Výbor regionu velmi zajímá. Návrh Komise se však téměř výhradně zabývá úrovní EU a národní úrovní. Dokument se pouze krátce dotýká místní a regionální úrovně a jejího významu pro podíl na vytváření a realizaci programu v Evropě.

Podle čísel, která zveřejnil Eurostat (2001), v průměru 19,6 % mladých Evropanů ve věku 18 a 24 let se neobjevuje v číslech týkajících se dalšího vzdělávání a odborného vzdělávání a 20 % – 30 % absolventů škol nepokračuje v žádném dalším vzdělávání ani odborném vzdělávání, odborného či obecného charakteru.

Ministři školství členských států a jejich protějšky z dalších 14 evropských zemí uvedli v Boloňské deklaraci (19. červen 1999), že evropská oblast vysokoškolského vzdělávání musí dosáhnout světové přitažlivosti, aby šla ruku v ruce s velkými evropskými úspěchy v oblasti kultury a vědy.

V souladu se závěry lisabonského zasedání Evropské rady (březen 2000) vyzvala Evropská rada, která se sešla ve Feira, členské státy, Radu a Komisi, aby zavedly jednotné strategie a praktická opatření na podporu celoživotního učení pro všechny.

V této souvislosti Komise přijala memorandum o celoživotním učení s cílem zahájit celoevropskou diskusi o komplexní strategii pro dosažení celoživotního učení na individuální a institucionální úrovni a ve všech oblastech veřejného a soukromého života. Přístup k evropskému vzdělávání klade důraz na individuální učení.

Evropští ministři odpovědni za vysokoškolské vzdělávání u příležitosti jejich setkání v Praze dne 19. května 2001 zdůraznili, *mimo jiné*, význam větší přitažlivosti evropského vysokého školství pro studenty z Evropy a jiných částí světa.

Evropská rada, která se sešla ve Stokholmu (březen 2001), stanovila cíle evropských systémů vzdělávání a odborného vzdělávání. Rada stanovila následující prioritní oblasti rozvoje pro implementaci pracovního programu Vzdělávání 2010: přístup k poradenství, zabezpečení kvality služeb, úloha poradenství při rozvoji lidských zdrojů a poradenství usnadňující mobilitu v oblasti studia a zaměstnanosti v Evropě. K dosažení těchto cílů vypracovala Evropská rada v Barceloně (2002) pracovní program.

Návrh navazuje na sdělení Komise Evropskému parlamentu a Radě o posílení spolupráce se třetími zeměmi v oblasti vyššího vzdělávání (COM(2001) 385 final)).

Bílá kniha o novém impulsu pro evropskou mládež se zaměřuje na potřebu flexibilního poradenství a poradenského systému pro mládež na podporu nepřetržitého přístupu k celoživotnímu a všeživotnímu učení.

V roce 2002 se Komise rozhodla učinit evropskou oblast celoživotního učení realitou. Jedním z praktických výsledku, k nimž Komise dospěla ve spolupráci s Výborem regionů, jsou „Učící se regiony" (program Regionálních sítí celoživotního učení – R3L). Projekt spojuje 120 regionů do 17 sítí a jeho cílem je vypracovat komplexní strategie celoživotního učení.

Ve sdělení k programům vzdělávání v Evropské unii po roce 2006 Komise zveřejnila své plány nových programů EU, včetně nového jednotného programu pro přeshraniční mobilitu a spolupráci v oblasti celoživotního učení pro členské státy EU, země EEA/EFTA a žadatelské země. Program zahrnuje jak všeobecné, tak odborné vzdělávání.

Společná průběžná zpráva, kterou předložila Rada a Komise ke vzdělávání a odbornému vzdělávání 2010, se zaměřuje na základní reformy pro realizaci lisabonské strategie a zdůrazňuje tři prioritní oblasti: zaměření reforem a investic na klíčové oblasti informační společnosti, realizace programu celoživotního učení a budování Evropy vzdělávání a odborného vzdělávání. Publikace nové průběžné zprávy se očekává v roce 2006.

V listopadu 2004 Wim Kok, předseda skupiny na nejvyšší úrovni pro průběžné hodnocení, předložil zprávu o vývoji Lisabonské strategie. Jedním ze závěrů zprávy je, že vývoj deklarovaných cílů je příliš pomalý. Na návrh jednotného akčního programu pro celoživotní učení bychom měli pohlížet také v tomto kontextu. Místní a regionální orgány mají velký potenciál k tomu, aby aktivně přispěly k dosažení cílů v oblasti vzdělávání.

Výbor regionu při různých příležitostech zdůraznil nutnost pevného zakotvení celoživotního učení na místní a regionální úrovni. Vzhledem k významu této otázky pro způsob organizace společnosti na místní a regionální úrovni by Výbor regionu rád hrál aktivní roli při vypracování a realizaci kampaně za celoživotní učení.

Podstata návrhu

Jednotný program

Nová pravidla se týkají nového jednotného programu vzdělávání a odborného vzdělávání pro mobilitu, projekty spolupráce v oblasti celoživotního učení a budování sítí. Zahrnuje následující programy:

1) **Sektorální programy**:

   — **Comenius** – program pro aktivity v oblasti všeobecného vzdělávání až po střední školy ukončené maturitou;

   — **Erasmus** – program pro aktivity v oblasti vzdělávání a pokročilého vzdělávání na úrovni vysokých škol;

   — **Leonardo da Vinci** – program pro všechny ostatní aspekty odborného vzdělávání a přípravy;

   — **Grundtvig –** program pro vzdělávání dospělých.

2) **Obecný/průřezový program** zahrnuje čtyři klíčové činnosti:

   — spolupráce Společenství na politice celoživotního učení,

   — věnování zvláštní pozornosti výuce jazyků,

   — rozvoj činností souvisejících s ICT (Informačními a komunikačními technologiemi), pokud přesahují specifické programy,

   — lepší šíření.

3) **Program Jean Monnet** na podporu opatření souvisejících s evropskou integrací a evropskými institucemi a asociacemi ve vzdělávání a odborném vzdělávání.

Cíle

Očekává se, že program celoživotního učení a odborného vzdělávání bude stát asi 13.620 miliard EUR na období sedmi let. Rozpočet se zaměřuje na **čtyři klíčové cíle** stanovené ve finančních perspektivách pro období 2007-2013.

Hlavním cílem je vytvořit ze Společenství prostřednictvím celoživotního učení pokročilou společnost založenou na vědění. Cíle pro čtyři programy:

— 1 z 20 školáků bude zapojen do činností programu Comenius v období 2007 – 2013;

— 3 miliony studentů v programu Erasmus do roku 2011;

— 150 000 umístění v programu Leonardo každý rok do roku 2013;

— 25 000 mobilit v programu Grundtvig do roku 2013.

Názory Výboru regionů

1. Výbor regionů vítá návrh Evropské komise koordinovat vzdělávací programy EU v jednotném programu celoživotního učení. Výbor regionů to považuje za velmi důležitou pomoc v úsilí, jenž má za cíl podporovat všechny zainteresované strany, aby pracovaly na rychlých změnách systémů obecného a dalšího vzdělávání a odborného vzdělávání. Splňuje to potřeby ekonomiky znalostí a je to v souladu s ambicemi Společenství, které se týkají zapojení a odpovědnosti ve společnosti.

2. Výbor už dříve zdůraznil význam strategie celoživotního učení a rád by pomohl zajistit, aby měl jednotný program velký vliv a poskytl smysluplnou pomoc z hlediska demokracie a prosperity.

2a. V souvislosti s 10. výročím založení Výboru regionů se konala ve dnech 17. a 18. listopadu 2004 Diskuse mládeže. Zástupci mládeže zdůraznili, že by se naléhavým cílem měla stát možnost, aby se každý žák mohl účastnit výměnných programů a získat tak povědomí o jiných kulturách, jazycích a Evropském společenství. Výbor regionů považuje navrhované cíle za krok správným směrem a schvaluje dlouhodobý cíl, který zdůraznili zástupci mládeže.

3. Evropská rada v Lisabonu upozornila na to, že všeobecné vzdělávání a odborné vzdělávání jsou rozhodujícími faktory pro to, aby EU byla schopna tento úkol splnit a aby byla informační společnost dostupná pro všechny občany, což jí umožní zcela využít její potenciál. Iniciativy v oblasti vzdělávání musí zahrnovat podporu různých forem nabývání a rozvoje vědomostí tak, aby stále více lidí mohlo být úspěšně podporováno.

Klíčová úloha místních a regionálních orgánů

4. V celé Evropské unii mají místní a regionální orgány klíčovou odpovědnost za oblasti, které upravuje dokument Komise.

5. V mnoha evropských zemích jsou místní a regionální orgány odpovědné za všeobecné vzdělávání, odborné vzdělávání a vzdělávání dospělých. Na této úrovni se přijímají a realizují rozhodnutí týkající se vzdělávání a odborného vzdělávání. Místní a regionální úroveň je také součástí sociálního partnerství a koordinátorem místního a regionálního rozvoje a růstu. Proto je také v jejich zájmu rozvíjet dovednosti pracovních sil.

6. Působí také jako sociální služba se zodpovědností za blahobyt svých občanů, bez ohledu na to, zda se jedná o děti, dospělé nebo seniory. Dalším jejich úkolem je pomoci zajistit, aby nejzranitelnější skupiny byly nedílnou součástí společnosti, zejména tělesně a/nebo mentálně postižení. Jsou také zaměstnavatelem a jako takové mohou očekávat, že ze snahy zlepšit dovednosti pracovních sil budou přímo těžit.

7. V oblasti evropského vzdělávání mají snahy na místní a regionální úrovni významný demokratický prvek: možnost účastnit se a stát se mistrem demokratické společnosti.

8. Místní a regionální orgány se nachází ve výjimečné pozici, kdy mohou vstupovat do konstruktivních partnerství se sociálními partnery a institucemi všeobecného a dalšího vzdělávání s cílem připravovat programy všeobecného vzdělávání a odborného vzdělávání s ohledem na konkrétní místní potřeby a požadavky.

9. Různé regionální a místní projekty spolupráce působí jako důležitá hnací sila růstu a rozvoje.

10. Vzdělávací programy umožňují EU dosáhnout přímo k občanům. Žádná jiná snaha EU neovlivňuje každý rok tolik lidí. Programy také pomáhají při modernizaci vzdělávacích systémů a pomáhají jednotlivcům při doplňování nových dovedností. S ohledem na úkoly místních a regionálních orgánů by měli být regionální aktéři důležitou cílovou skupinou programových činností v oblasti vzdělávání a odborné přípravy.

11. Regionální sítě pro celoživotní učení (program R3L), vytvořené Komisí a Výborem regionu, jsou vynikajícím příkladem šíření a rozvoje celoživotního učení v Evropě. Výbor by přivítal několik dalších iniciativ tohoto typu, které se mohou rychle uchytit a od základu aktivně přispívat k podpoře sjednocování Evropy.

12. Evropské místní a regionální orgány musí být zapojeny v raných fázích činností programů vzdělávání a odborného vzdělávání. Nikdy se nesmí stát, aby po uplynutí programu pouze akceptovaly jeho výsledky.

Místo strategie celoživotního učení v jednotném programu

13. Celoživotní učení je zaměřeno spíše na učení než na vzdělávání a zabývá se individuálním osvojováním dovedností, nikoliv formálními vzdělávacími systémy.

14. Tato strategie sahá od jeslí po vzdělávání dospělých a zabývá se různými formami učení a vzdělávání. Je důležité, aby se tento překlenovací přístup opravdu stal hlavním proudem v navrhovaném jednotném programu a v odvětvových programech.

15. Lepší povědomí o rozmanitosti a hodnotě evropských kultur by měl být úkolem pro všechny programy a nikoliv pouze pro program Comenius.

16. Společné cíle by měly řešit, z hlediska celoživotního učení, význam trvale udržitelného hospodářského, sociálního a environmentálního rozvoje.

17. Proto memorandum Komise také vysvětluje, proč by měly být systémy vzdělávání a praktické odborné přípravy zapojeny do kontextu celoživotního učení. Komise už uvedla, že nový jednotný program musí zahrnovat jak akademické vzdělávání, tak odbornou přípravu. Výbor regionů tento přístup podporuje. Programy jako Socrates a Leonardo upravují různá nařízení, a proto se aplikují různé postupy, což bylo doposud nevýhodou.

18. Skutečnost, že základní odborná příprava spadá pod program Leonardo a odborná příprava po vysoké škole spadá pod program Erasmus, dále zdůrazňuje potřebu příležitostí pro dobré mezisektorální projekty.

19. Výbor regionu zdůrazňuje potřebu co nejlepší interakce mezi různými odvětvovými programy. V programu celoživotního učení musí být umožněny a usnadněny horizontální i vertikální projekty. Zdá se, že navrhovaná struktura bude této úzké mezisektorální spolupráci otevřena.

20. Výbor regionů se však domnívá, že mimo tuto otevřenost se musí učinit jasný *krok k* posílení spolupráce mezi různými konkrétními programy z hlediska evropské strategie celoživotního učení.

Splnění potřeb současných dovedností

21. Odborná příprava se rychle mění. V odborné přípravě s rozměrem celoživotního učení na sebe berou pojmy jako znalosti a učení důležité konotace, stávající pracovní prostředí například vyžaduje lepší jazykové dovednosti.

22. Sociální dovednosti, jako je ochota převzít odpovědnost, pracovat jako součást teamu, vycházet dobře s kolegy a dalšími dospělými, kreativita, schopnost nazírat věci v širším kontextu a management kvality, se také stávají významnými faktory v odborné přípravě. Podnikavost, aktivní občanství, rovné příležitosti a boj proti rasismu a xenofobii jsou příklady dalších velmi důležitých „obecných" částí odborné přípravy. Některé z nich tvoří součást konkrétních cílů jednotného programu, což VR považuje za pozitivní.

23. Všeobecné vzdělávání musí být pro změnu otevřenější vůči pracovnímu světu a budoucímu zaměstnání například prostřednictvím partnerství s firmami, práce na projektech a zapojením zástupců pracovního světa do práce v učebnách.

24. Výbor regionů se domnívá, že program bude schopen poskytnout cennou podporu vysokému školství, což je velice důležité pro regionální rozvoj.

25. Rozvoj kromě toho také často závisí na *malých a středních podnicích*, kde zaměstnanci spíše nedosahují vysokoškolského vzdělání. Zde se liší tradice vzdělávání a odborného vzdělávání. Je tudíž také důležité poskytovat podporu rozvojovým programům pro pracovníky s potřebou základního nebo vysokoškolského vzdělání. Je důležité zavést takové programy vzdělávání a osvojování dovedností, které se budou týkat pracovníků pracujících v malých a středních podnicích.

26. Je také důležité objasnit, jak flexibilní mají programy být, aby bylo možné splnit cíle politiky a uspokojit potřeby, které se mohou objevit v průběhu programového období.

27. Výbor regionů také zdůrazňuje potřebu, aby bylo rozdělování zdrojů pro různé programy kontinuální proces provázaný s rozpočtem a s programovými cíli. Týká se to také rozvoje *mezi* konkrétními programy a možnostmi redistribuce s cílem poskytnou větší podporu rozvoji a výměně studentů, kteří prodělali kratší akademickou kariéru.

Situace účastníků

28. Evropský parlament upozornil na to, že z výměnných programů těží většinou studenti z bohatého prostředí, protože financování výměn studentů není adekvátní. Členské státy musí zabezpečit, aby měli studenti skutečně přístup k výměnným programům a financování a aby byly zohledněny finanční zdroje žadatelů.

29. Pro Výbor regionů je velmi důležitou otázkou rozvoje – a oblastí, ve které může mít jednotný program celoživotního učení dalekosáhlý význam– sociální integrace. Týká se to široké a různorodé skupiny studentů s různou potřebou podpory od studentů, kteří mají problémy s učením nebo pociťují sociální zranitelnost nebo exkluzi, až po studenty, kteří přijedou do země, jejíž kultura je pro ně neznámá. Dnes můžeme vidět, že velká skupina mladých lidí s nedostatečným základním vzděláním buď přeruší svá studia, nebo vůbec nedokončí povinnou školní docházku. Pro rozvoj mladých lidí bychom měli podporovat rozvoj metodologie, přenášení dovedností a další iniciativy.

30. Je to tak důležitý problém, že by měl být jasně formulován v programových cílech a měl by být řešen prostřednictvím evropských, národních, regionálních a místních programů. Dobrým příkladem evropské sítě tohoto druhu jsou „Školy druhé příležitosti", které podporují rozvoj metodologie, přenášení dovedností a rozvoj činností.

31. Postižení studenti musí dostat skutečnou příležitost zapojit se do činností jednotného programu.

32. Co se týká účasti dospělých ve výměnných programech, je zapotřebí zdůraznit otázku rovných příležitostí tak, aby se mohli zúčastnit jak muži, tak ženy. Zvláštní pozornost by měla být zaměřena na pracovníky s potřebou nového učení.

Zapojení sousedních třetích zemí

33. Výbor regionů vítá také záměr zapojit sousední třetí země. V tomto kontextu je přirozené odkázat na prohlášení Evropského parlamentu o širším evropském sousedství. Na místní a regionální úrovni byly již v rané fázi vytvořeny kontakty a bylo možné připravit půdu vytvořením kontaktů se zeměmi, které právě přistoupily k Evropské unii. Zdálo by se přirozené, aby tato práce na regionální a místní úrovni pokračovala a rozšířila se do nových zemí.

Rozdělení odpovědnosti

34. Výbor regionů zdůrazňuje potřebu jasně rozdělit povinnosti mezi orgány na komunitární a národní úrovni. Členské státy by měly být co nejvíce zodpovědné za praktickou stránku. Pro úspěch budoucího úsilí je zásadní decentralizovaná struktura. Místní a regionální orgány budou muset v této struktuře hrát mnohem aktivnější úlohu.

35. V souladu s návrhem Komise by se měly orgány na komunitární úrovni zabývat záležitostmi jako jsou cíle, všeobecné přehledy, obecné strategie, pozorování a analýza, následná činnost a hodnocení. Orgány na komunitární úrovni se budou muset také zabývat realizací, určováním a rozšiřováním úspěšných forem realizace. Výbor regionů se domnívá, že místní a regionální orgány by měly hrát významnou roli při realizaci nových programů, získávání podpory pro ni a při jejich šíření.

36. Jako obvykle bychom se měli vyhnout rozhodovacím postupům, které se týkají záležitostí řešených na dvou úrovních.

Názory na součásti jednotného programu

37. Výbor regionů se domnívá, že navrhovaný jednotný program se svými současnými ambicemi je velmi významný pro podporu partnerství, projektů a sítí mobility v Evropě.

38. Projekty mobility jsou pro místní a regionální úroveň nesmírně důležité. Právě malé projekty mobility, o nichž se rozhoduje na národní úrovni, mají často významný dopad a prosazují ideu Evropy, aktivní občanské společnosti a demokracie. Je důležité, aby projekty poskytovaly rámec pro otevřenost a příležitosti pro sdílení zkušeností. To usnadňuje šíření znalostí a realizaci. Prubířským kamenem je zde vzájemné učení.

39. Cílem projektu mobility musí také čím dál tím častěji být zajištění národních, regionálních a místních záložních systémů, které budou podporovat pokračující mobilitu i po skončení projektu, aby se zachovaly struktury a kontakty, které byly navázány. Projekty by měly pomáhat odstraňovat překážky a podporovat neustálé výměny, aby se tyto projekty staly součástí pravidelných aktivit. Je důležité, aby národní systémy financování vzdělávání také umožňovaly studentům absolvovat část studií v jiném členském státě.

40. Co se týká rozvojových programu, je nezbytné využít odborné znalosti, které přinášejí, např. prostřednictvím sdružení odborníku atd. Pro strategii celoživotního učení budou zvlášť důležité projekty, které hodnotí různé formy učení. Průkopnický přístup rozvojových projektů by proto měl za určitých podmínek umožňovat změnit kurs, když je projekt v plném proudu.

41. Výbor regionu se domnívá, že navrhované obecné/průřezové programy budou velmi důležité jako soudržná síla a z hlediska analýzy a podpory politického vývoje. Další důležité úkoly se budou týkat zahájení nových projektů a vybudování sítí a přispějí svým dílem k novým procesům, které mohou splnit vzdělávací potřeby EU. Vzhledem k významu regionálních a místních orgánů v oblasti vzdělávání je zapotřebí návaznost mezi touto činností a Výborem regionu.

42. Strategickou úlohu pro evropské sjednocení v oblasti vysokoškolského vzdělávání a výzkumu bude hrát program Jean Monnet.

Výbor

43. Výbor regionů zdůrazňuje, že výbor, jenž má pomáhat Komisi (článek 10 návrhu), bude:

— pracovat s cíli a rozvojem politiky;

— neustále sledovat a podporovat společné cíle jednotného programu;

— zajišťovat, aby evropská strategie celoživotního učení v podstatě infiltrovala do různých sektorálních programů.

Výbor by měl nést celkovou odpovědnost za to, že mezi sektorálními programy nebudou vytvořeny žádné bariéry. Pro budoucí úsilí bude také nutné, aby výbor spolupracoval s Výborem regionů.

Objem cílů

44. Výbor regionů podporuje navrhovaný objem cílů, což znamená, že se programy mobility ztrojnásobí. Tyto ambiciózní cíle pravděpodobně posílí Evropské společenství a zlepší soudržnost. Objem cílů však nesmí připustit, aby utrpěla kvalitativní stránka programu.

Zjednodušení administrativních postupů

45. Výbor regionu také vítá zjednodušený/paušální systém výpočtu nákladů. VR už dříve upozorňoval na negativní dopad byrokracie na počty žadatelů. Mnoho aktérů se odmítá programů účastnit kvůli složitým administrativním požadavkům. Výbor regionů se domnívá, že administrativní a účetní požadavky by měly úměrné objemu financování. Menší projekty nemusí být podrobovány stejným komplexním, pracným kontrolám jako projekty velké.

46. Na druhou stranu, však Výbor zdůrazňuje, že se liší okolnosti a schopnost účastnit se programů, což může mít dopad na náklady. To lze přisoudit například nedostatečné obeznámenosti se studiem, handicapům, možnosti dovolit si cestovní výdaje a náklady za ubytování nebo různým regionálním podmínkám.

Názvy

47. Výbor regionů také zdůrazňuje, že nový program a jeho různé složky by měly mít jednoznačné praktické názvy, aby byly jasné a srozumitelné bez ohledu na používaný evropský jazyk. Výrazy jako „jednotný program“ a „obecný/průřezový program“ povedou ke záměně a nedorozumění.

48. Mělo by být jasně dáno najevo, že „jednotný program“ odkazuje na celou iniciativu, zatímco programy Comenius, Leonardo, Erasmus, Grundtvig a Jean Monnet jsou součástí celku. Také by mělo být dáno jasně najevo, že obecný/průřezový program má strategickou, zastřešovací funkci. Výbor regionů se domnívá, že k této záležitosti by se mělo přistupovat obzvlášť pečlivě.

Subsidiarita a proporcionalita

49. Program doplňuje národní nebo regionální a místní iniciativy. Navrhovaný právní základ k nim poskytuje příležitost. Program převážně funguje v oblastech, v nichž nemohou být účinná opatření členských států. Jeho cílem není změnit strukturu ani obsah vzdělávacích systémů; spíše se zaměřuje na oblasti, v nichž lze vytvořit přidanou hodnotu na evropské úrovni. Co se týká proporcionality, tento návrh byl vypracován tak, aby dosáhl co největšího zjednodušení.

Návrhy Výboru regionů

1. Místní a regionální orgány musí být do jednotného programu zapojeny v jeho rané fázi.

2. Místní a regionální aktéři by měli být důležitou cílovou skupinou pro iniciativy, které se obecně týkají evropského rozvoje a integrace a konkrétně programových aktivit v oblasti vzdělávání.

3. V dokumentu by měl být kladen větší důraz na neformální a informální učení.

4. Jedním ze způsobů, jak se vyhnout demarkačním problémům a překážkám, by mohlo být začlenění co nejvíce pravidel pro přístup k různým částem jednotného programu do jednoho společného článku (ekvivalent článku 4 návrhu) a podobně omezení konkrétních pravidel pro přístup pro každý sektorální program Comenius, Erasmus, Leonardo da Vinci a Grundtvig.

5. Je důležité, aby tato otevřenost pronikla také do způsobu, jakým se vytvářejí navrhované finanční rámce pro specifické projekty.

6. Vazba mezi základním a vyšším vzděláváním, mezi všeobecným a odborným vzděláváním a mezi formálním, neformálním a informálním učením musí být v během programového období aktivně posilována.

7. Evropská strategie celoživotního učení by měla být jasněji formulována v jednotném programu a jeho různých součástech.

8. Výbor regionů se domnívá, že místní a regionální orgány by měly hrát významnou roli při realizaci nových programů, získávání podpory pro ni a při jejich šíření.

9. Výbor regionů si přeje hrát aktivnější úlohu při zveřejňování, šíření a diskusi o pokroku, kterého se dosáhlo v těchto otázkách na úrovni Společenství.

10. Navrhovaný obecný/průřezový program bude hrát strategickou úlohu jako soudržná síla z hlediska rozvoje politiky, nových projektů a sítí pro analýzu a pomoc při vytváření nových mechanismů s cílem uspokojit vzdělávací potřeby Společenství. Vzhledem k významu orgánů regionální a místní úrovně v oblasti vzdělávání je zapotřebí návaznosti mezi touto činností a Výborem regionu.

V Bruselu dne 23. února 2005.

Předseda
Výboru regionů
Peter STRAUB